

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 3 listopada 2015 r.

Adam Bodnar

II.510.637.2015.TR

Pan

prof. dr hab. Roman Hauser

Przewodniczący

Krajowej Rady Sądownictwa

ul. Rakowiecka 30

02-528 Warszawa

Uprzejmie informuję, iż sprawa p. Macieja Dobrowolskiego, który był tymczasowo aresztowany ponad trzy lata (postępowanie toczy się przed Sądem Okręgowym w Warszawie, sygn. akt XII K 1/14), zainspirowała mnie do podjęcia szeregu działań. Niniejsze wystąpienie jest kolejnym z nich.

Otóż, wobec p. Macieja Dobrowolskiego przez okres niemal roku nie były prowadzone czynności dowodowe, a kolejne postanowienia o przedłużeniu stosowania najsurowszego środka zapobiegawczego odnosiły się *in abstracto* do wszystkich oskarżonych bez uwzględnienia indywidualnego charakteru sprawy tego konkretnego oskarżonego. Tym samym, *de facto* przez cały ten okres czasu pozostawał on jedynie biernym obserwatorem sprawy dotyczącej innych osób.

Tymczasem, jak podkreśla Europejski Trybunał Praw Człowieka osoby osadzone mają prawo do „szczególnej uwagi” ze strony odpowiednich władz krajowych w kontekście art. 5 ust. 3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka. Pobawienie wolności oskarżonego w postępowaniu karnym stanowi czynnik, który należy brać pod uwagę przy ocenie, czy został spełniony wymóg odnoszący się do rozsądnego czasu trwania postępowania (wyrok ETPC z dnia 25 listopada 1992 r. w sprawie 12728/87 Abdoella przeciwko Holandii; wyrok z dnia 25 marca 1996 r. w sprawie 15530/89 w sprawie Mitap i Müftüoglu przeciwko Turcji).

Z orzecnictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu wynika nadto, że ważnym czynnikiem przy ocenie rozsądnego terminu tymczasowego aresztowania w kontekście art. 5 ust. 3 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka jest znaczenie sprawy dla zainteresowanego. Stopień złożoności danej sprawy może w dużej mierze wpływać

na długość trwania postępowania. Skomplikowany charakter sprawy może wynikać z natury problemu prawnego, jaki rozstrzyga sąd, z liczby osób objętych postępowaniem, liczby świadków, skomplikowanych okoliczności faktycznych, a nawet obszernego materiału dowodowego. Stąd też państwo jest odpowiedzialne za działania i organizację pracy zarówno sądów, jak i innych organów biorących udział w postępowaniu.

Istotne jest, aby sąd przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie tymczasowego aresztowania brał pod uwagę indywidualny charakter sprawy (sprawy Wemhoff przeciwko Niemcom, wyrok z 27 czerwca 1968 r.; Stögmüller przeciwko Austrii, wyrok z 10 listopada 1969 r.; W. przeciwko Szwajcarii, wyrok z dnia 26 stycznia 1993 r.; Contrada przeciwko Włochom, wyrok z 24 sierpnia 1998 r.; Celejewski przeciwko Polsce, wyrok z 4 maja 2006 r.). Dopuszczalny okres stosowania tymczasowego aresztowania powinien być oceniany indywidualnie, w odniesieniu do konkretnej sprawy, z uwzględnieniem jej szczególnych okoliczności. Jak bowiem stwierdził Trybunał w sprawie Iłowiecki przeciwko Polsce (§ 58), przedłużające się tymczasowe aresztowanie może być uzasadnione jedynie wówczas, gdy istnieją konkretne wskazania oparte na rzeczywistych wymogach interesu publicznego, który, pomimo obowiązywania domniemania niewinności, przeważa nad zasadą respektowania wolności osobistej przewidzianą w art. 5 Konwencji.

Mając na uwadze doniosłość przedstawionej problematyki długotrwałego pozbawienia wolności danego człowieka w ramach stosowania względem niego środka zapobiegawczego jakim jest tymczasowe aresztowanie, w kontekście przysługujących mu praw oraz wolności, w szczególności wyływających z art. 42 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także potrzebę poszanowania niezawisłości sędziowskiej, na straży której – w świetle art. 186 Konstytucji – stoi Krajowa Rada Sądownictwa, zwracam się z uprzejmą prośbą o zajęcie przez Krajową Radę Sądownictwa stanowiska w przedstawionej powyżej sprawie, albowiem niewątpliwie jest ona istotna dla prawidłowego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości.

Będę szczególnie zobowiązany, jeżeli Krajowa Rada Sądownictwa wyrazi pogląd w kwestii potrzeby wprowadzenia do polskiego porządku prawnego dodatkowych rozwiązań uwzględniających powyższe wymogi strasburskie, uniemożliwiających organom postępowania formułowanie wniosków i postanowień o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wobec kilku oskarżonych, bez indywidualnego opisanie sprawy każdego z nich z odniesieniem się do czynności dowodowych indywidualnie prowadzonych wobec każdego osadzonego i konkretnie wskazanej obawy mactwa czy innego utrudniania postępowania.

Podpis na oryginale